

Macskák húgykövessége (urolithiasis)

Húgyköveknek (urolith) a húgyutakban (a vesében, illetve a húgyhólyagban) keletkező és ott kicsapódott részecskéket nevezük. A megbetegedés mind kutyákban mind macskákban előfordul. Macskák esetében főleg herélt kandúrokban, illetve perzsa- és sziámi macskákban fordul elő leggyakrabban, de nem heréltekben is megjelenik. A húgykő macskák esetében nagy mennyiségű szerves anyagot foglal magában, amelyhez szerves kristályok (főleg lúgos kémhatású struvit) is keverednek. Ezeket a húgyköveket gritnek nevezik. A grit sárgás, sárgásfehér, esetleg barna hengerszerű képlet, a nagy mennyiségű szerves alkotórész miatt tapintata lágy, könnyen összenyomható. Keletkezésében étrendi faktorok is szerepet játszanak. Az eleség nagy magnézium-, foszfát- és kalciumtartalma a vizelet kémhatását lúgosítja, ami kedvez a gritképződésnek. A folyamatot súlyosbíthatja az ivóvízhiány, a kizárólag száraz eleség etetése, a vizelet sűrűségének növekedése és a vizeletáramlás sebességének csökkenése is.

A grit a kandúrok húgycsövében eltömődést okoz, amely a vizeletfolyás tartós akadályát fogja képezni. A macskák nyugtalanok, gyakran készülnek vizeléshez, vizeletürítés helyett azonban csak csepegtetnek. A vizelethez vér is keveredhet az erőlködés miatt. Később az állatok hasa megnagyobbodik, abban labdaszerű, kitégult, vizelettel feszesen kitöltött húgyhólyag lesz tapintható. A hólyag falában feszülés-érzékelő receptorok találhatóak, amelyek azonnal fájdalmat jeleznek, amint a vizelet mennyisége drasztikusan megnövekszik. A fájdalom olyan nagy is lehet, hogy állatunk üvölni kezd, látható ok nélkül. Amennyiben ezeket a tüneteket észleljük macskánknál, úgy azonnal vigyük őt állatorvoshoz, aki a bódítást követően a húgycsőbe levezetett katéteren keresztül engedi le a vizeletet. A javulást a vizelés megindulása jelenti. A gritképződés és a következményes húgycsőeltömődés azonban sajnálatos módon ismétlődhet.

Fontos a speciális gyógytápok etetése is, amit állatorvos ír fel, és állatgyógyszertárakban lehet hozzájuk jutni. Korábban főleg a lúgos kémhatás alatt fejlődő struvit volt elterjedt, aminek kialakulását a vizelet savanyításával, valamint savas kémhatást kialakító gyári tápokkal lehetett megelőzni. A későbbiekben azonban a savas kémhatás miatt azonban egyre inkább előtérbe kerültek, és egyre gyakrabban kezdtek megjelenni a savas közeget jól toleráló cisztinkövek. Ezért, mielőtt savanyítanánk, vagy lúgosítanánk a kémhatást, nem árt kőanalízist végeztetni szaklaboratóriumban, ahol nemcsak a követ analizálják, hanem terápiás javaslatot is adnak.

Macskák ezen betegségét F.U.S.-nak, vagy F.L.U.T.D.-nek nevezik a szakirodalomban. Megoldása – amennyiben a konzervatív kezelés nem vezetett eredményre, vagy a betegség ennek ellenére állandóan kiújul - műtétileg is lehetséges. Ilyenkor az altatást követően a húgycsövet felmetszik, majd összeköttetést (stómát) képeznek a húgycső és a külvilág között. Ettől macskánk képes lesz akaratlagosan vizeletet üríteni, csak azt már nem a húgycső végén, hanem a műtétileg képzett nyíláson, a stómán keresztül fogja megtenni.